

Pendents del 2000

Un dels objectius de la candidatura de València a la capital europea de la cultura de l'any 2000 és la restauració i adequació del patrimoni històric en males condicions. Però el projecte perilla per la falta de consens real entre els grups polítics.

El consens arribà, per fi, el 29 de desembre de l'any passat. Tots els grups polítics amb representació a l'Ajuntament de València aprovaren sense discussió una moció per presentar la candidatura de la ciutat per a ser capital europea de la cultura en l'any 2000; i si aquesta no reïx, tornar-la a presentar en l'any 2001. La decisió trencà un període de greus enfrontaments entre la coalició que té el poder municipal, PP-UV, i els grups de l'oposició, EU i PSOE. L'oposició havia reiterat que no donaria suport al projecte de la capitalitat cultural si abans l'Ajuntament no dissolia el Consell de Cultura de la Ciutat de València (CCCV). Aquest òrgan consultiu va ser creat per l'alcaldeessa Rita Barberà poc després que els grups de dreta guanyaren les eleccions municipals. Hi havia dos objectius: donar un càrrec públic a Manuel

Brosseta, president del nou ens, que el permetria tornar a l'esfera política, i silenciar les veus d'Unió Valenciana, que volia fer-se notar en la coalició de govern a través de la discussió constant de temes com l'ortografia a

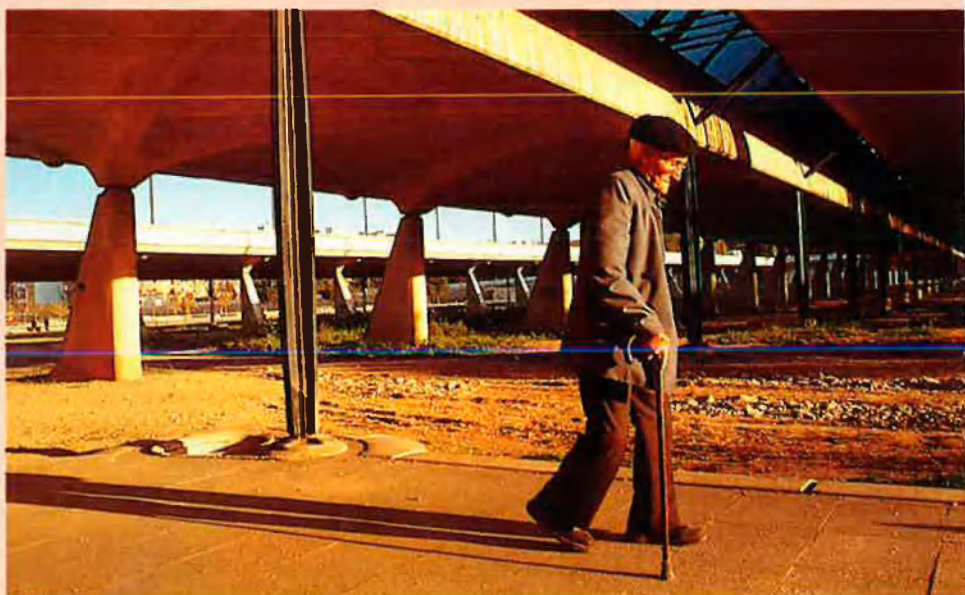
RAFA GIL

L'església de Sant Joan, dalt, amb el mal de la pedra. Una altra joia per recuperar.

utilitzar en els textos redactats en valencià. Però el CCCV va entrar en un procés de letargia després que ETA assassinara Manuel Brosseta i no va ser fins que va sorgir la idea de presentar una candidatura per a la capitalitat europea de la cultura que va tornar a ser objecte de debat. Ni els regidors socialistes ni els d'Esquerra Unida volien que un òrgan compost únicament per personalitats properes al Partit Popular i a Unió Valenciana dissenyara un projecte que podria convertir-se en el referent internacional de la ciutat.

Sense l'oposició, el pla quedava clarament coix, de manera que el Partit Popular

El llit vell del Túria és un dels grans projectes inacabats de la ciutat de València. La zona projectada per Vetges Tu, a l'esquerra, i el Pont de Calatrava, a la dreta, encara necessiten obres complementàries.

i el seu soci, Unió Valenciana, van decidir que, tot i que no suprimirien el CCCV, aquest no seria el responsable d'elaborar el programa de la València cultural del 2000. Era una petita concessió en favor del consens necessari; del projecte, se n'encarregarà un Consell General València-Capital Europea de la Cultura que haurà de crear-se amb una àmplia representació d'intel·lectuals i artistes valencians.

Sobre el paper, doncs, tot va bé. Dues personalitats de molt diferent signe, el filòsof Àngel Gómez Hortigüela i el filòleg Antoni Tordera, han rebut l'encàrreg d'elaborar un avant-projecte, que serà presentat la pròxima setmana davant el Ministeri de Cultura. L'últim dia del mes de febrer, una representació dels grups del consistori, encapçalats per l'alcaldesa visità la ministra de Cultura Carme Alborch, per assabentar-la del projecte. A l'eixida, tot eren somriures i bones paraules. Segons Rita Barberà, caldrà treballar encara més fort en el projecte per tal que no es puga pensar que hi ha favoritismes cap a València pel fet que la ministra és valenciana. I mentrestant, l'artista Miquel Navarro ja pre-

El Palau de l'Exposició, un dels pocs edificis modernistes singulars de València. Espera de fa molts anys alguna ocupació que justifique una intervenció a fons.

para un logotip per promoure la idea. La primera prova seriosa vindrà el mes que ve, quan el consell de ministres del Govern espanyol haurà de decidir quina és la candidatura que representa l'estat davant la Unió Europea. Amb València, competiran Santiago de Compostel·la i Salamanca.

Una oportunitat per saldar tots els deutes. Tot i que encara és prompte, les línies mestres del projecte valencià ja es coneixen. Tots els grups polítics han coincidit en la necessitat de preparar un projecte mixt, amb activitats especials, però també amb la creació de noves infraestructures culturals i la rehabilitació d'alguns monuments que formen una de les grans "causes pendents" de la ciutat. Entre els nous edificis hi hauria el palau de congressos, que ja planeja l'arquitecte britànic Norman Foster i un teatre de l'òpera encara sense dissenyar. Respecte a les rehabilitacions, l'alcaldesa, la popular Rita Barberà ja n'ha avançat una petita sèrie: el monestir barroc de Sant Miquel dels Reis, el palau re-

Més cap a la desembocadura, les estàtues del Pont d'Aragó i la vella fàbrica de la Cross. Són monuments protegits, però el seu estat evidencia que la protecció és solament nominal.

naixentista dels Comtes de Cervelló, el palau modernista de l'Exposició...

Tots aquests noms són ja vells coneguts de les controvèrsies sobre l'estat del patrimoni valencià. Han rebut milers d'usos teòrics però mai no s'ha enllestit cap projecte real per rehabilitar-los. Mentrestant, el temps s'ha encarrregat de fer cada vegada més cars els plans de reutilització. El 2000 s'ha convertit ara en una data mítica de salvació per a aquestes pedres oblidades.

Per a Manuel Tarancon, regidor pel PP a l'Ajuntament de València i president provincial del partit: "La capitalitat cultural és una gran oportunitat per a millorar les infraestructures i restaurar alguns edificis emblemàtics, una ocasió magnífica. Sant Miquel dels Reis és l'exemple més evident, però n'hi ha d'altres, com el Palau de Cervelló, que podria ser un lloc perfecte per a eliminar una clara mancança dels valencians: un museu de la nostra pintura durant el segle XIX". Els grups de l'oposició coincideixen en aquesta opinió, però varien les prioritats. "Nosaltres -diu Francesc Díez, regidor d'Esquerra Unida- coincidim en la necessitat d'aprofitar la capitalitat cultural per a rehabilitar els monuments més deteriorats, però, abans de tot caldrà saber per a què els vo-

lem utilitzar perquè si no passarà el mateix que a les drassanes: un edifici totalment restaurat amb molt d'espai per a no res. La nostra prioritat és dotar els barris de les infraestructures que no tenen, per descentralitzar. No ens agradaria gens que els diners que solen arribar per a aquests esdeveniments, es perden en grans escarafalls". Roberto Cantos, regidor socialista i responsable de cultura durant l'anterior legislatura coincideix en els temors de Díez: "Es evident que cal aprofitar aquest pro-

RAFA GIL

Palau del Marquès de Dosagües. L'actual museu de ceràmica Gonzalez Martí, continua tancat al públic després de patir una plaga de tèrmits.

jecte per a completar infraestructures perquè València és una ciutat inacabada. Però després del ple on vam arribar a aquell acord, l'equip de la dreta ha continuat fent el que feia, anar a la seua, i jo els veig molt preocupats per la parafernàlia, com en el cas del logotip, i per eixir en la foto, però molt poc per la substància”.

Un acord fràgil. La veritat del consens, fins ara, i la seua clau ha estat el silenci. Ja en el ple on es va aprovar la primera idea de la candidatura, els diferents grups polítics renunciaren a parlar, segurs que el més mínim discurs podria originar la discussió. No obstant això, la política de cada dia segueix el seu ritme i ha demostrat que el silenci pot ser útil només en projectes per a dates llunyanes com el 2000. La setmana passada la Conselleria de

El monestir barroc de Sant Miquel dels Reis és el cas més evident de patrimoni abandonat a la ciutat de València. Propietat d'un consorci en què participen la Diputació de València i l'Ajuntament, cap de les dues institucions ha fet res per recuperar-lo. L'Ajuntament va incloure en els seus pressupostos del 94 una partida de només 300.000 pessetes per a manteniment. L'alcaldeessa vol que en l'any 2000 siga una "ciutat de la cultura".

Cultura de la Generalitat valenciana decidia retirar la seua subvenció al Palau de la Música, que gestiona l'Ajuntament de València. L'Ajuntament no havia fet cas de les advertències de la Conselleria i continuava publicant els programes de les actuacions del Palau en un català ple d'incorreccions. Malgrat que la gerència del Palau havia assumit el compromís d'enviar a la Direcció General de Política Lingüística els textos per a la seua correcció, els que després es publicaven eren uns altres. “Aquesta actitud prepotent –comenta Roberto Cantos– fa molt difícil creure en un consens, encara que hi haja un projecte tan seriós i aprofitable com el de la capitalitat cultural”. Igualment opina Francesc Díez, per a qui el tema lingüístic causarà problemes tard o d'hora. El regidor popular, Tarancón, és molt més optimista i conciliador: “Estem davant d'una oportunitat única i no deixarem que es perda. La societat valenciana al complet dóna suport al projecte i estem segurs que el consens es podrà mantenir.”

L'equilibri i la diplomàcia seran els elements clau. Dins l'estat, València té a priori bones possibilitats davant de Santiago, que ja tingué el seu Xacobeo, i Salamanca, que, malgrat tot, no disposa de tantes infraestructures com València i ha presentat un projecte molt possibilista però també modest. L'avantprojecte valencià, segons apunten els seus redactors actuals, és el més ambiciós i ha superat les limitacions historicistes que tingué en un primer moment, quan l'únic referent era la rememoració de les passades glòries del segle XV valencià. Tots els impulsors han acceptat ara que una història gloriosa no és suficient per a dur la ciutat a la capitalitat europea i que cal fer també projeccions de modernitat i apostes de futur.

Els inconvenients, doncs, vénen més des de dins que des de fora. En la memòria i les hermetiques queden encara fets poc recomanables a l'hora de presentar un projecte com aquest, com el suport del Partit Popular a la candidatura de Santiago, amb un ajuntament en mans del PSOE, la poca il·lusió amb què la consellera de Cultura, Pilar Pedraza, ha acollit el projecte de València o les protestes del Consell Valencià de Cultura, que no ha estat ni convidat ni consultat.

Si passara aquesta primera fase, la candidatura valenciana s'enfrontaria a Europa amb ciutats tan contundents com Praga o Bolonya. Un altre problema afegit serà el fet que durant el segon trimestre del 95, quan s'ha de triar la capital europea del 2000, la presidència de la Unió Europea (UE) corespon a l'estat espanyol, ja que, generalment, els estats que presideixen la UE s'abstenen de defensar els seus candidats. Però tot això, en tot cas, vindrà després.

Jordi Sebastià